Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)

7. marts 2013*

»Procesreglementets artikel 99 — direktiv 2005/29/EF — national lovgivning, som generelt forbyder udbud til salg eller salg af varer med tab«

I sag C-343/12,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF indgivet af Rechtbank van Koophandel te Gent (Belgien) ved afgørelse af 27. juni 2012, indgået til Domstolen den 19. juli 2012 i sagen:

Euronics Belgium CVBA

mod

Kamera Express BV,

Kamera Express Belgium BVBA,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Berger, og dommerne A. Borg Barthet og J.-J. Kasel (refererende dommer),

generaladvokat: N. Wahl

justitssekretær: A. Calot Escobar,

og idet Domstolen, efter at have hørt generaladvokaten, har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i overensstemmelse med artikel 99 i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (»direktivet om urimelig handelspraksis«) (EUT L 149, s. 22).

* Processprog: nederlandsk.

2 Denne anmodning er blevet fremsat inden for rammerne af en tvist mellem Euronics Belgium CVBA (herefter »Euronics«) og Kamera Express BV (herefter »KE«) samt Kamera Express Belgium BVBA (herefter »KEB«) vedrørende salgsprisen på forskellige fotografiapparater.

Retsforskrifter

EU-retten

3 6., 8. og 17. betragtning til direktivet om urimelig handelspraksis er affattet således:

»(6) Der[…] foretages […] ved dette direktiv en tilnærmelse af medlemsstaternes love om urimelig handelspraksis, herunder illoyal reklame, som direkte skader forbrugernes økonomiske interesser og derved indirekte skader legitime konkurrenters økonomiske interesser. […] Direktivet hverken omfatter eller berører de nationale love om urimelig handelspraksis, som udelukkende skader konkurrenternes økonomiske interesser, eller som vedrører transaktioner mellem erhvervsdrivende. Under fuld hensyntagen til nærhedsprincippet vil medlemsstaterne fortsat i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen kunne lovgive med hensyn til urimelig handelspraksis, hvis de ønsker det. […]

[…]

(8) Dette direktiv beskytter direkte forbrugernes økonomiske interesser mod virksomheders urimelige handelspraksis. [...]

[...]

(17) Med henblik på at sikre yderligere retssikkerhed er det ønskeligt at få præciseret, hvilke former for handelspraksis der under alle omstændigheder anses for urimelige. Bilag I indeholder derfor en fuldstændig liste over alle disse former for praksis. Disse former for handelspraksis er de eneste, der kan anses for urimelige, uden først i hvert enkelt tilfælde at være blevet vurderet i forhold til bestemmelserne i artikel 5-9. Listen kan kun ændres ved en revision af direktivet.«

4 Direktivets artikel 1 bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er at bidrage til et velfungerende indre marked og opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau gennem tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelig handelspraksis, der skader forbrugernes økonomiske interesser.«

5 Artikel 2 i nævnte direktiv fastsætter:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

d) »virksomheders handelspraksis over for forbrugerne« (i det følgende også benævnt »handelspraksis«): en handling, udeladelse, adfærd eller fremstilling, kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne

[...]«

6 Samme direktivs artikel 3, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Dette direktiv gælder for virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne, som fastlagt i artikel 5, før, under og efter en handelstransaktion i forbindelse med et produkt.«

7 Artikel 4 i direktivet om urimelige handelspraksis bestemmer:

»Medlemsstaterne må hverken begrænse friheden til at levere tjenesteydelser eller den frie bevægelighed for varer af grunde, der kan henføres til de områder, hvor der med dette direktiv sker en tilnærmelse.«

8 Artikel 5 i dette direktiv, der bærer titlen »Forbud mod urimelig handelspraksis«, er formuleret således:

»1. Urimelig handelspraksis forbydes.

2. En handelspraksis er urimelig, hvis:

a) den er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt

og

b) væsentligt forvrider eller kan forventes væsentligt at forvride den økonomiske adfærd i forhold til produktet hos gennemsnitsforbrugeren, som bliver genstand for den, eller som den er rettet mod, eller, hvis den pågældende handelspraksis rettes mod en særlig gruppe af forbrugere, hos et gennemsnitligt medlem af denne gruppe.

[...]

4. En handelspraksis er i særdeleshed urimelig, hvis den er

a) vildledende, jf. artikel 6 og 7,

eller

b) aggressiv, jf. artikel 8 og 9.

5. I bilag I findes fortegnelsen over de former for handelspraksis, som under alle omstændigheder vil blive betragtet som urimelige. Den samme fortegnelse skal anvendes i alle medlemsstater og må kun ændres ved en revision af dette direktiv.«

Belgiske ret

9 I henhold til artikel 101, stk. 1, første afsnit, i lov af 6. april 2010 om handelspraksis og forbrugerbeskyttelse (*Belgisch Staatsblad*, 12.4.2010, s. 20803, herefter »LPPC«), der er trådt i kraft den 12. maj 2010, må »[v]irksomheder […] ikke udbyde til salg eller sælge en vare med tab«.

10 I henhold til samme bestemmelses andet afsnit forstås »som salg med tab […] ethvert salg til en pris, som ikke mindst svarer til den pris, for hvilken selskabet har købt varen, eller den pris, som selskabet skal betale for genanskaffelse med fradrag af eventuelle endeligt tildelte rabatter. Med henblik på at afgøre, om der er tale om salg med tab, skal sådanne rabatter, som – eksklusivt eller ikke-eksklusivt – er ydet i forbindelse med andre af virksomhedens forpligtelser ud over salg af varer, ikke tages i betragtning«.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

11 Det fremgår således af forelæggelsesafgørelsen, at KE og KEB udbød et fotografiapparat af typen Panasonic Lumix DMC-TZ20 med fem års garanti for 229,00 EUR og et fotografiapparat af typen Canon EOS5D Mark II Body ligeledes med fem års garanti til 1 695,00 EUR.

12 Ifølge Euronics solgte KE og KEB disse fotografiapparater med tab, eftersom den officielle indkøbspris eksklusiv moms var 277,84 EUR, henholdsvis 1 634,78 EUR for disse apparater. Selv om de endelige nedsættelser blev medregnet, ville prisen aldrig kunne blive så lav, medmindre kameraerne blev solgt med tab, hvilket er forbudt i henhold til artikel 101 i LPPC. Euronics har herefter indbragt sagen for Rechtbank van Koophandel te Gent (handelsretten i Gent) med påstand om, at det fastslås, at artikel 101 i LPPC er tilsidesat, og om, at virksomhederne tilpligtes omgående at ophøre med den pågældende praksis, herunder den tilhørende reklame.

13 I denne sammenhæng har Rechtbank van Koophandel te Gent besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel 101 i [LPPC], som bl.a. har til formål at beskytte forbrugernes interesser, […] i strid med [direktivet om urimelig handelspraksis], for så vidt som bestemmelsen forbyder salg med tab, mens direktivet øjensynligt ikke forbyder en sådan salgspraksis, og for så vidt som den belgiske lov eventuelt går videre end bestemmelserne i [direktivet], hvilket ikke er tilladt i henhold til dets artikel 4?«

Om det præjudicielle spørgsmål

14 Med det præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktivet om urimelig handelspraksis skal fortolkes således, at det er til hinder for en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede, der indeholder et generelt forbud mod udbud til salg eller salg af varer med tab.

15 I medfør af procesreglementets artikel 99 kan Domstolen, såfremt besvarelsen af et præjudicielt spørgsmål klart kan udledes af retspraksis, efter at have hørt generaladvokaten, på ethvert tidspunkt træffe afgørelse ved begrundet kendelse under henvisning til den pågældende retspraksis.

16 Dette er ifølge Domstolen tilfældet i den foreliggende sag, eftersom besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål klart kan udledes af dom af 14. januar 2010, Plus Warenhandelsgesellschaft (sag C-304/08, Sml. I, s. 217, præmis 35-51), og af 9. november 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag (sag C-540/08, Sml. I, s. 10909, præmis 15-38), samt kendelse af 30. juni 2011, Wamo (sag C-288/10, Sml. I, s. 5835, præmis 20-40), og af 15. december 2011, INNO (sag C-126/11, præmis 22-32).

17 Med henblik på at besvare det præjudicielle spørgsmål skal det indledningsvis undersøges, om LPPC's artikel 101 har til formål at beskytte forbrugerne og således er omfattet af anvendelsesområdet for direktivet om urimelig handelspraksis.

18 I denne forbindelse har Rechtbank van Koophandel te Gent i forelæggelsesafgørelsen anført, at selv om forbuddet fastsat i LPPC's artikel 101 ganske vist kan anses for at have en indflydelse på forholdet mellem de erhvervsdrivende, står det ikke desto mindre fast, at denne artikel har til formål at beskytte forbrugerne.

19 Det er netop henset til den nævnte artikels således identificerede formål, at den forelæggende ret spørger Domstolen, om direktivet om urimelig handelspraksis er i strid med en sådan retsnorm.

20 Under disse omstændigheder skal det endvidere afklares, om udbud til salg af varer med tab eller egentligt salg med tab, som er genstand for forbuddet i hovedsagen, udgør handelspraksis i henhold til artikel 2, litra d), i direktivet om urimelig handelspraksis og derfor omfattes af direktivets forskrifter (jf. i denne retning Plus Warenhandelsgesellschaft-dommen, præmis 35, og dommen i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 16, samt Wamo-kendelsen, præmis 29).

21 I denne henseende bemærkes, at artikel 2, litra d), i direktivet om urimelig handelspraksis ved at anvende en særligt bred formulering definerer begrebet »handelspraksis« som »en handling, udeladelse, adfærd eller fremstilling, kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne« (Plus Warenhandelsgesellschaft-dommen, præmis 36, og dommen i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 17, samt Wamo-kendelsen, præmis 30).

22 Foranstaltninger med henblik på salg med tab som de i hovedsagen omhandlede, der, således som den forelæggende ret bemærker, fungerer som salgsfremmende metode, har til formål at lokke forbrugerne til de handlendes lokaler og anspore disse til derefter at gennemføre køb. De er således omfattet af en erhvervsdrivendes forretningsstrategi og tilsigter direkte reklame og salgsfremme for denne. Det følger heraf, at de udgør en handelspraksis som omhandlet i artikel 2, litra d), i direktivet om urimelig handelspraksis og dermed er omfattet af dets materielle anvendelsesområde (jf. i denne retning dommen i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 18 og den deri nævnte retspraksis, samt Wamo-kendelsen, præmis 31).

23 Når dette er fastslået, skal det videre efterprøves, om direktivet om urimelig handelspraksis er til hinder for et forbud mod at udbyde til salg eller sælge varer med tab som det, der er fastsat i LPPC's artikel 101.

24 Herved skal det for det første påpeges, at når direktivet om urimelig handelspraksis foretager en udtømmende harmonisering af reglerne om virksomhedernes urimelige handelspraksis i forhold til forbrugerne, kan medlemsstaterne ikke, som det udtrykkeligt fastslås i direktivets artikel 4, vedtage foranstaltninger, der er mere restriktive end dem, der fremgår af direktivet, ej heller med henblik på at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau (Plus Warenhandelsgesellschaft-dommen, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis, samt Wamo-kendelsen, præmis 33).

25 Det skal videre bemærkes, at direktivets artikel 5 opregner kriterierne til fastlæggelse af, under hvilke omstændigheder en handelspraksis anses for urimelig og dermed forbudt.

26 I henhold til artikel 5, stk. 2, er en handelspraksis således urimelig, hvis den er i modstrid med kravene til erhvervsmæssig diligenspligt og væsentligt forvrider eller kan forventes væsentligt at forvride gennemsnitsforbrugerens økonomiske adfærd i forhold til produktet.

27 Desuden definerer artikel 5, stk. 4, i direktivet om urimelig handelspraksis to præcise kategorier af urimelig handelspraksis, nemlig »vildledende handelspraksis« og »aggressiv handelspraksis«, der svarer til de kriterier, der er specificeret i direktivets artikel 6 og 7, henholdsvis artikel 8 og 9.

28 Endelig indeholder direktivet i sit bilag I en udtømmende liste over 31 former for handelspraksis, som i henhold til direktivets artikel 5, stk. 5, bliver betragtet som urimelige »under alle omstændigheder«. Som det udtrykkeligt præciseres i 17. betragtning til direktivet om urimelig handelspraksis, er det således kun disse former for handelspraksis, der kan anses for urimelige uden først i hvert enkelt tilfælde at være blevet vurderet i forhold til bestemmelserne i dette direktivs artikel 5-9 (Plus Warenhandelsgesellschaft-dommen, præmis 45, og dommen i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 34, samt Wamo-kendelsen, præmis 37).

29 Hvad angår den i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelse er det ubestridt, at den praksis, som går ud på at udbyde varer til salg med tab eller sælge varer med tab, ikke fremgår af bilag I til direktivet om urimelig handelspraksis. Denne praksis kan derfor ikke forbydes »under alle omstændigheder«, men kun på grundlag af en konkret analyse med henblik på at konstatere dens urimelige karakter (jf. i denne retning dommen sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 35, samt Wamo-kendelsen, præmis 38).

30 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, forbyder LPPC's artikel 101 imidlertid generelt, at der udbydes til salg eller sælges med tab, uden at det er nødvendigt på baggrund af den faktuelle sammenhæng i hvert enkelt tilfælde at afgøre, om den pågældende handelstransaktion har en »urimelig« karakter i lyset af de kriterier, der følger af artikel 5-9 i direktivet om urimelig handelspraksis, og uden at anerkende en skønsmargin for domstolene med hensyn til dette (jf. i denne retning Plus Warenhandelsgesellschaft-dommen, præmis 48, og dommen i sagen Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, præmis 36, samt Wamo-kendelsen, præmis 39).

31 Under disse omstændigheder skal det stillede spørgsmål besvares med, at direktivet om urimelig handelspraksis skal fortolkes således, at det er til hinder for en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede, der indeholder et generelt forbud mod udbud til salg eller salg af varer med tab, for så vidt som denne bestemmelse har til formål at beskytte forbrugerne.

Sagens omkostninger

32 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (»direktivet om urimelig handelspraksis«) skal fortolkes således, at det er til hinder for en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede, der indeholder et generelt forbud mod udbud til salg eller salg af varer med tab, for så vidt som denne bestemmelse har til formål at beskytte forbrugerne.

Underskrifter